

॥. જેવી કે, કાશ્મીરી સંઘાની દસમ કામની મખમલની

રાણીકદંબી રાહરવેંગાર નાટકનાં ગાયનો.

તદન નવીન સુધારા વધારાથી બનાવનાર,
જોશી ભીખારામ શવજી કનૈયા.

ભાવનગર.

લાસ શ્રી જુનાગઢ થી વસંત વિલાસ નાટક
મંડળીને માટે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા,

“હક્કર મુળજી હરખજી” વાઘાણી.

ભાવનગર.

આવૃત્તી પહેલી. પ્રત ૧૦૦૦ હજાર.

(સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આક્ટ પ્રમાણે આ ચોપડી છપાવવાનો હક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ પોતાને સ્વાધીન રાખ્યો છે.)

અમદાવાદ

‘યુનિયન પ્રિન્ટિંગ’ પ્રેસમાં છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૮૮૯.

કીંમત બે આના.

નુકસેલર. પ્રાણજીવન હરખજી હક્કર ભાવનગર નવી કોપડખાતર.

તથા દીક્ષીની કીશવતથી વેચવામાં આવશે. અમારી દુકાનની એક વખત બેટ વર્ક ખરીદ કરો છો.

આર્ય મનરંજન.

આ નામનું માસીક ચોપાનીયું તા. ૧૫-૪-૮૯ ને રોજ
બાહાર પડ્યું છે. તેની અંદર નીચે પ્રમાણે વિષય નાંખ-
વા ઠરાવ કર્યો છે.

જુના ચોપાનીઆમાંથી સારા ચુટીને વીંધવા દાખલ દ-
રવામાં આવશે. તથા નાટકો, કારસો. તથા વાર્તાઓ તથા
નીતિના ગદ્યમાં તથા પદ્યમાં દાખલ કરીશું જેથી સર્વને
ઉપયોગી થઈ પડશેજ. કીમત વર્ષ ૧ ના આઠ આના પર-
પરદેશી બ્રહ્મકોને ટપાલ ખર્ચના ત્રણ આના ગતરની પડશે.

આર્ય મનરંજનના તંત્રી.

શા. પુરુષોત્તમ બીગાલાઈ.

ભાવનગર.

રાણીકદેવી, રાહખેંગાર

નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો.

(ઇશ્વર સ્તુતિ.)

(છે જનપાલક દાલક દુઃખનો એ ચાલ)

જગદીશ્વર ઇશ્વર સલ તમે, અનુચર આરાધન કરીએ અમે;
ભક્ત વત્સળા છો ભગવાન, મતી ગતી અતી આપો જ્ઞાન,
પ્રતીદીન પૂજ્યાનું પ્રમાણુ, ગંભીર લીલા દિલ ગમે. ૧
ખૂડત જન બાંધ સદા સાહો, લેવા દુનિયા કેરા લહાવો,
પૃથ્વી પાણી નભ આકાશ, બાપીક પૂરણુ અલ્પ પ્રકાશ;
અંતરમાં તારો આભાસ, નીલ નીલ શેવક સર્વ નમે. ૨
હિરણ્યાક્ષ હણ્યો પ્રહલાદ ઉગાર્યો, લકેશ્વરને સંધાર્યો;
અદ્ભૂત લીલા દેખી અનૂપ, ચાદ લોક બાપીક સ્વરૂપ,
ફળજળ તૃણ સૃષ્ટી ફળદ્રુપ, ભવસાગરમાં ભમર ભમે. ૩
છો આદિ અનાદિ પ્રમાદ હરો, પ્રીય દર્શન પૂર્ણ પ્રકાશ કરો,
જંત્રમંત્ર વિદ્યા ભંડાર, ચોવીશ રૂપ તમે ધરનાર;
પાપ પ્રલય કરજો કિરતાર, જો આહ્વાણુની વારે તમે. ૪
(કડલીનગરનો પાર રાજ સંતાન ન હોવાથી એકદમ વિચારી
ભેરવીની ગઝલ.

(ચંદ્રમુખીને એકલી છોડીને હું આવ્યો અહીં એ.)

આ દુઃખ કેરો દુંગરો, બળે મહીં નહીં ઝરો, ૫

પારસીહ—

- આખર અવસ્થા થઈ ગઈ, ધીઃકાર સંતતી નહીં;
 સમાજ આજ શું ભરે, નિરાશ આશ થઈ ગઈ. ૧
- ગરડજી ગોવીંદને, કહી બતાવી છે કથી;
 અપૂત્ર સ્વર્ગની ગતી, નથી નથી નથી નથી. ૨
- દિલગીર મૂજ દેહીમાં, અહ્વાંડ જવાળ જઈ રહી;
 હે નાથ હાથ જોડીને, નમું નિધા કરો અહીં. ૩
- પ્રીયા છે ગર્ભવંતી તે, સપૂત આવી અવતરે;
 અનાથ નાથ છો પ્રભુ, ઉદય શશી કરો અરે. ૪
- સંતોષ માનીને સદા, દુઃખી કરો ન દાશને;
 આ અરજ અંતરે ધરો, છે આપ કરી આશને. ૫

(બાળકી પ્રસવ થવાની ખબર કેશરદાશી લાવેછે.)

(ધરસે યાં કેાન ખુદાકે લીયે લાયા મજકે એ રાહ.)

કેશર—અરે શાણા ભૂપાળ વાત સુંણો એક આંહી,
 પ્રસવ થયો બાળકીનો, આપ રાજ મહેલ માંહી;
 આનંદી દીલ થકી આંહી હું આવી અસારે,
 લેવા ઈનામ હામ એ આરામ આશ મારે.

પારસીહ—(પ્રધાન પ્રત્યે) રાગ ઉપરનો.

અતી આનંદનો વખત રહ્યોછે દિલ ઘેરી;
 માટે આપો ઈનામ હામ પૂરો હેયા કરી.
 તેડાવો પંડીતો સમાજ આજ હર્ષ દિસે;
 ખરું ભવીષ્ય ભાખે, જોવરાવો તેની વિષે;

બુદ્ધિબળ— (પંડીતોને બોલાવી લાવેછે)

(મેં લાખકી દો લાખકી પરવા નહીં રખતી એ.)

આજ છે આનંદી દીન હર્ષ છે અતી;
પંડીતો સમાજ આ બિરાજતી પ્રતી.
દીધું છે ધનામ સર્વ સાથને તમે;
એ ઘણી ખુશીની વાત દિલગમ્યું અમે.

પારસીંહ—(અરે લાલદેવ ઈસ તરફ જલદી આ.)

પંડીતો સમાજ ભરાણી છે આજ;
કુશળ થયાં માહરાં સઘળાં કાજ.
કરો જનમોત્રી કહો સાચી વાત;
બાળા તણાં ભરીશ જુવો ભલી ભાત,

વીપ્રમંડળ— કેરબો.

વાક્યો કહી નવ દીયે વૃથા, સુણો સત્ય કથારે. ટેક.
પ્રસવ થયો તમ પુત્રી કેરો, દિલગીર દિલમાં થાય;
એ કહેતાં નથી જીભ ઉપડતી; ઇશ્વર કૃત્ય જણાય. વાક્યો.
શાસ્ત્ર તણા અનુમતથી સર્વે, વદીયે પ્રગટ વિચાર,
કૃપા કરી નવ કોપી જાશે, ભૂપત ગુણભંડાર. વાક્યો.
પુત્રી કેરાં મૂખ દર્શન થી, મરણ પિતાનું થાય;
જેના ધરમાં જશે તેહનું, જડમૂળેથી જાય. વાક્યો.
વેદ વચન જાણી લઈ રાજ, કરનહાર કીરતાર.
આ જીભેથી જુઠ વચનનો, કરીએ નહીં ઉચાર. વાક્યો.
(પારસીંહ પોતાના પ્રધાનને અભીપ્રાય આપે છે.)

પારસીંહ— ત્રોટક છંદ.

તમ મંત્રી સુણો દ્રઢ ચીત થકી.

તનયા હુઃખ રૂપ હરીજ નકા.
 વનમાં જલદી જઈ તેડી તમે.
 શુભ સ્થાનક શોધી મૂકોજ ગમે.
 નવ દીલ કરો તમ તેહ તણી.
 દિલગીર શરીર ઉપાધિ ઘણી.
 જન જેહ કુપાત્ર ગણી તજવું.
 ભગવંતનું નામ હવે ભજવું.

શુદ્ધિખળ— **ખીલુની હુમરી.**

ખડુ સારું મહારાજ ખોલાવું;

મૂકી જંગલમાં હું જલદી આવું. ટક.

વન અગોચર ગીરી ગૂંધામાં, કુંજ ઘટામાંથી આવે ન કાઠી ખડુ.
 દીલગીર દીલની દૂર કરોને, ફોકટ ફંદ માયાનો બેઈ. ખડુ
 (પછી હડમત કુંભાર તે બાળકી હાથમાં લઈને)

હડમત—(તેનીસ્ત્રીને) **ત્રીલંગી છંદની ચલતી.**

ફડીફડી વગડામાં ફડતાં, યડયડ ધુજી થાક્યો;

બાળકડું વગડામાં પડીયું કોણ મળે સાં કાકો.

કડને તું કંશાડ બલેરો, નીકડ માડું ધોકો;

હડમત મૂછે હાથ નાખશે, હાથે પકડી હોકો.

(હડમતની સ્ત્રી છોકરીનું નામ રાણુકી પાડેછે ને તેને હા-
 ળરડું ગાયછે.)

ધનાશ્રીની ગજલ.

સુધળ ખે ઘડીવાર ખેની આજે, સુધળ ખે ઘડીવાર;
 ચંદ્ર શું પ્રીત ચકોર બરાબર, પ્રાદ તારાપર પ્યાર. ખેની.
 શ્વાસ તણા મુજ પ્રાણુ સમાને; રંક રતન આધાર. ખેની.

રોઈશમાં તુંને નહીં કર આવી, ફાડી ખાશે મંજર. એની.
(કચ્છ લુન્નમાં રાણકદેવીની ઉમર તેર વરશની થાયછે ત્યાં
ફુલવાડીમાં પ્રવેશ કરીને.)

રાણીકદેવી—(પીયુને તળવનાર વેરી અલંકાર એ રાગ.

કોકીલા તું આમ્ર ચડી તુંતું પૂકારે;
મોર મનોહર શોર સુનો અમારે,
પ્રીય પ્રાણ રક્ષક હે ક્યારે મળશે પાસ;
કામડેલી વેલી આ ખિલેલી કળી ખાસ,
કળી લળીલળી ભેટે, મધકર કુંજ;
તે વખત ક્યારે પ્રભું, દેખાડશે મૂળ.
શદ શશી મૂખ મારું, સુતું દિસે સેજ,
દુઃખ કેરા ડુંગરામાં, અગ્ની બળે એજ;
માલતી મંજુલ છોડ, સલીલે મુકાય;
નાથ વિના જૂરી આ જોખન કોલાં ખાય;
સ્વયંવર ધારો મને પ્યારો લાગે આજ,
ઈચ્છા વરે ઇચ્છા પૂરે; કરે રડાં કાજ.
આશ પૂરો ઇશ્વર હે, નમું વારંમવાર;
પ્રલય કરોને દુઃખ મારાં, પ્રભુ પારા વાર.

લાખોફુલાણી—(જોધને)

(ધરસેયાંન કોન ખુદાકે લીએ રાગ.)

આતે શું ઈંદ્ર લોક માંહીથી પરી આવી શું;
લાખેણો લાભ શું ખુશીની ખખર તે લાવી શું.
કટાક્ષો ફેંકીને ન ખાણુ હે કુરંગી અરે;
પાયલ આ દિલ માહરું કર્યું, તેં આજ ખરે.

વેરાડી ભોગીયો;

પદ્મણી લેવાહે પ્રભુજી; વીનતી કરું આવાર;
 જો ભેટે વહાલી આ જીવંતી, વિજય વિજય જયકાર,
 હેયું દેખી હાથન રેવે, હીંડોજો હીંચાય
 ચંદન કેરે રૂંખડે ચડી, નાગ ઝપાટા ખાય.
 અગર ચંદન અંગે બહેકે; હુંમ સરીખા હાથ;
 મહોરું બનાવ્યું માતું નીતું, નવરો હોશે નાથ;

બનઝારો.

સ્ત્રીરૂપ મનોહર ખાણી; જગમધ્યે કીર્તી જાણી;
 નકી ભુમી આભ નીહાજો; ધન મેઘ વર્ણ પલ્લુ કાજો;
 પડે વીજ પ્રેમનાં પાણી; સ્ત્રીરૂપ મનોહર ખાણી, ટેક
 રૂપવંતી જોબન રાણી; મૃગનેણી મૂળ ન માંણી;
 ધમ્યું કનક થાય ધુળધાણી; સ્ત્રીરૂપ મનોહર ખાણી ૧
 નીર્મળ મૃગનેના વાંકા; જોમ દૂરકે ધ્વજન પતાકા;
 લાયલ નીદ્રા ઘેરાણી. સ્ત્રીરૂપ મનોહર ખાણી. ૨
 ધર સંપત વેચું પલમાં; દીનનીશ વીચારું દિલમાં;
 સુંદર લાવું આ શાણી, સ્ત્રીરૂપ મનોહર ખાણી. ૩

સોરઠની ગઝલ. (હરીગીત છંદ)

રંભા સમાનશું રતી રમ્યો નહીં; વૃથા જન્મ ગુમાવીયો;
 લીધો ન દુનીયા લહાવ, અવની માંય નિઝૂળ આવીયો;
 કુંજન કળી, સુંદર લળી, ભોગી ભમર નવ ભોગવી
 કમળાંક્ષી નેન કટાક્ષ, હાસ્ય વિનોદ જોડ ન જોગવી;

ધનાશ્રીની ગઝલ.

આદ શક્તિ સાક્ષાત, નવ દુર્ગાહે; આઘ શક્તિ સાક્ષાત; ટેક.
ચૌદ બ્રહ્માંડમાં આપીક સઘળે, રક્ષા કરે જગમાત. નવદુર્ગાહે.
દાશ તણી ધણી દાદ સુંણોને, ખરે વરવાની ખાંત. નવદુર્ગા.
(રાણીકદેવી વસંતની બહાર વરણુવેછે.)

રાણીકદેવી—(જેડી તમે નવ જોઈ માડી એ રાગ)
વીનોદીત ખીલી વન વેલી, વીનોદીત ખીલી વન વેલી;
મેર મનોહર શોર મધુકર ગુંજ કરે ઘેલી;
મહીકા વૃક્ષ ગતી મારી; (૨)
લાલ લીલાંને શ્વેત ગુલાખી પુષ્પ અતી ભારી,
જેખન મદ કળીયો હું જોતી, (૨)
કરે કમળ ગુંજર મધુકર, ગંભીર લડં જોતી;
જેહ કાયમની છે જોડી; (૨)
દ્રઢ વિચાર દિલદાર પીછાની; ચીત છખી ચહોડી.

રાહુખેંગાર—(ઓ કુદરતના કરનાર ખળકના સ્વામી. એ)
કોકીલ તું આંખા ડાળ, સ્વર કરી મધુરા;
આ મયુર જુરે મનમાંય; નથી કાંઈ અધુરા.
આ જોખન ફેરૂં પૂર, ચડયું તુજ તનમાં;
ભેટે ભવસાગર શર, મનોહર મનમાં;
અણુ ખોટયું અંત્ર હું ખાઉ; અંગ ઉરધારી;
હે પ્રાણ વલ્લભા પ્રીયા, માહરી પ્યારી.

રાણીકદેવી—હે મંજુલ વનના મોર, શોક દે છોડી;

ચંપા શું નામરવેલ, પ્રીતડી જોડી.
 તમ વગર અન્ય નર વૃથા, જનેતા લાજે;
 હે કાંત આપુંછું કોલ, અફર કરી આજે.
 સકેત જાણુજો શરીર, આપને સોપું;
 આ અમર વેલનું વૃક્ષ, આંગણે રોપું;

રાહખેંગાર— સોરઠની ગઝલ.

ડરતો નથી હું નારી નેહથી, દેહી આ કુરબાન છે,
 આ માથું માંડે તમ ઉપરથી, હુલ કરે નીદાન છે;
 સોરઠપતી સૂરો સુશોભીત, તરંગી ભવજાળમાં તરે,
 ખેંગાર માંડે નામ જાણો, ખોદી ખલક ખારી કરે.
 માટે કરો ન ઉચાટ માનુંની, પ્રેમ ગાંઠ બાંધો પ્રીયા;
 જગમાં જીવ્યું આ સફળ કરવું, કામની કરવી કીયા.

રાણીકદેવી— રાગ ઉપરનો.

આજે લોહ તન અર્પણ કરું, પ્યારા બેટા મારા પારશમણી;
 મારી દેહ કંચન થઈ ગઈ, પુરો હામ હૈયે અતી ઘણી.
 છો શીર મુગટ શીરોમણી, તમ પ્યારમાં તલખી મરું;
 મળે સમુદ્રમાં સર્વ નદીયો; સ્થીર રહી મનકું ઠરું.
 જોતી મળીછે જોડ, પૂરો કોડ, મનના પ્રેમથી;
 આ સંસાર સાગર પાર, તાર નહાર છો પ્યારા પતી.

રાખેંગાર— રાગ ઉપરનો.

શું નામ ઠામને ગામ આપનું, કોણુ જાત કહો પ્રીયા,
 સંતોષ માનું આ શરીરે, કરવા લમ તણી કીયા;

જેમ દુધ મહીં શાકર મજે, સુખ સ્વાદ વ્યાપે શહી અહીં;
માટે બતાવોને માતુંની, મારી લખી નીશદીન લાગ રહી.

રાણીકદેવી— રાગ ઉપરનો.

બંધાય પ્રીતી પાત્ર તેમાં, જાત જાત જુવે નહીં;
શ્રી રત્ન સંપાદન કરો, મન ગમતું માણોને અહીં
એ મહીં નહીં કંઈ વહેમ આણો, પ્રીતમ પડદે રમો નહીં;
લાગ્યું મનોહર મનડું મળતું, અમૃત સ્વાદ ગણું શહી.

રાહુખેંગાર— રાગ ઉપરનો.

અપમાન લાગ્યું આપને, એવું મને ભાશ્યું અહીં;
અપરાધ માફ કરો અમારો, હે પ્રાણ પ્રીયા ખુશી છું શદ.
પ્રેમ ગાંઠ બાંધો સજ્જડ કરી, હોંશીલી રસીલીના હેતથી;
સેવા સંસારીક લાવ, શાંત શશી ઉદય છે સંકેતથી.

રાણીકદેવી—

હે પ્રાણનાથ નથી એ, માહું લાગ્યું મારા મનમાં;
અમૃત પીને તૃપ્તી કરો, તે ધાર્યું મારા તનમાં.
દાસી ઉપર કરીને નજર, આનંદ દિલ માંહીં ધરં;
આ વેત્ર વૃક્ષ ચપે વીંટાણી; તનમન ધન સોણું ખરં;
ખેંગાર—સોરઠ શુરો સંગ્રામમાં, પાછી પાની કદી કરે નહીં;
ભુતજા ખમે નહીં બાર, થઈ તૈયાર લડવાને અહીં;
તમ ઉપરથીજ તમામ આ, સૌરાષ્ટ્ર ફલ સદા વડો;
છેડું ન સીંદણ સોવસા; કદી દેહ હોય દિપાવડો;

માનવ દાનવ રૂપિ મણો, કદી સુરનો કાંત આવે ચડે;
ખેંમાર રણમાં ખાખકે; અન્ન સેન્ય માંહી સાવજ પડે.

(લડવાને માટે તૈયાર થતાં)

(ઇંદ્રવિજેછંદ) સીંયાનો કનરો.

રાણકદેવી—

સાગર મધ્ય જહાજ કુકાવિશું, હાથ કરી હડશેલી મુકોછો;
દાસિ તમારી દયામણિ દેહ કરી, ઝુરતી સતી સત્ય મુકોછો;
ફાળ પડે દવ ડુંગર માંય દિવા સળિ નાખી ફસાવિ મુકોછો.
જોખનવંતી હસંતી તજી, હસ્તનિ ખર જનતની સાથ જુકોછો.

અનઝારા-ઈશ્વર સ્તુતી.

દુઃખ ભાંગો દેવ મોરારી, વિપતીને નાખ્ય વિદારી.
હું કોણ તણી છઠાં બાળા, એપ્રગટે પીડે જવાળા;
નટવર ગતી છે અતી ન્યારી, દુઃખ ભાંગો દેવ મોરારી.
આજ્ઞાની સતી અન્નણી, અખીયામે આવે પાણી;
વીતી સંભાર વીચારી, દુઃખ ભાંગો.
હે સુસ સહીયર તુંમારી; આ કામ પીડા દુઃખ કારી;
હે સુખ દુઃખ આસંસારી; દુઃખ ભાંગો.

સહીયર—

રામ માઠ.

તું ધીરજ ધર મનમાંયરે; નવ અકળા મારીખેન;
જશ દેશે શ્રી જગનાયરે; નવ અકળા મારીખેન ટેક.
ધીરજનાં ફળ મીઠાં આવે; જો વિચારીને મન;
રામ ગયા વનવાસ સીતાજી, સાથ સતી ધન ધનરે; તું ધીરજ.

પાંડવની સાથે પંચાળી, વસ્યા નગર વૈરાટ;
 એકલ વાસે અબળા સોંપ, એ કેવો ઉચાટરે. તું ધીરજ
 હસ્તી શોભે રાજ દુવારે; સ્ત્રી સાસરીયા માંય;
 સ્વામી નાથની સાથે રહે તે, સુત્ર સતી કહેવાયરે. તું ધીરજ
 માટે મારી વહાણી સહીયર, દીનગીર કરને દૂર;
 સુખ દુઃખ તેતો સહન કરીલે, જોનનછે ભરપૂર. તું ધીરજ
 (રાણીકદેવી અને રામેંગાર મળી ઇશ્વર પ્રાર્થના)

(હયાળુ દેવ કૃપાળુ તું એરાગ)

બંનેસાથે—વીશ્વ આધાર, નૃધારાં, આધાર;
 રક્ષા કરનાર, છો નીરધાર,
 અખંડસોભાગ્ય, સંકટો ત્યાગ, ઉમંગ અથાગ, અમત્કૃતી ખાગ.

રાણીકદેવી—પ્યારા પ્રાણનાથ, સદા રહો સાથ;
 માગું જગ તાત, જોડી બે હાથ.

રાહુબેંગાર—દિલે દરીયાવ, સંસારીક લાવ;
 લેવા દીલ ભાવ, અતી ઉત્સાવ.

બંનેસાથે—અમર કર નાથ, અખંડ જોડું;
 પતી પ્રીયા સાથ, ચીત અહોડયું.

રાણીકદેવી—ગરબી (પ્રીય કરો શંભુનાથ એ રાહ.)

તમે ભોળા મહાદેવ; (૨) બેસે શેવક તમ બારણે;

સદા કરવાને શેવ, (૨) કટ મટાડવા કારણે,

૩૬ રડું ૩૬ નામ; (૨) ભમર ભમે ભવસાગરે;

ઉગારોને આઠે જામ, (૨) પ્યાડે નૌકા બાંધો પાગરે.

રક્ષા કરો રમાનાથ; (૨) હાથ જોડું હરનીશ હું.

ગુણો રજપૂત જાત, (૨) ચરણ નમું નીત્ય શીશ હું;

દીંડી

અખ્યાંડાનંદ ઈશ, અરજ એક મારી;

અહરનીશ રહું, આપ હ્યો સ્વીકારી.

જનક સુતા સતી, જનકી દુવારી—અખ્યાંડા.

* (દીન દીન રહો રે પ્રજા ખ્યાર એ રાગ)

કંચનીયો—પીયો પીયો પીયો રે મધુપાન;

ગ્લાસ ગુલાબી છે રંગ બીનો; અમૃત સ્વાદ સમાન. ટેક.

રાજસમાજ સ્વીકાર કરેછે; માશુક આપત માન. પીયોપીયો.

રંગ ભૂમીમાં ઉમંગ દિપાવે; ઝૂરે પ્રીયા દીલો જન પીયો.

તરૂંન જોખન મદમાતી પ્રીયાનાં તનમાં ઉપજત તાન. પીયો.

કામ કટાક્ષની દ્રીગલોચનથી. માંડે કુંરંગી કાન. પીયોપીયો.

દંખેજી રાહ

ફતેહ ફતેહ ફતેહ; ફતેહ ફતેહ ફતેહ;

સોરઠપતીનાં શુભ લક્ષ, જોવરાવ્યાં છેહ.

સેનાધીપતી—ઢાલશરો ને શમશેરો લઈ, શુરવીર થાઓ તૈયાર;

જન જોડવા કરણ આજે, હુકમ થયો ખેંગાર—ફતેહ.

ચાંદભાઈ—ચલો ચલો સળ સામદ મીલકે; મત કરનાં વેા દેર

મીલે મુક્તકા ખોત મલીદા, કરને લીલા લહેર.

ચટણીખાં—ગુલામ પાપડી ગળી લાગશે, છોલાઈ જાશે ગાલ

ગડગડીયા ગડગડે પેટમાં, મીઠો ખાશું માલ.

ભંગડ—રંગડ કશુંખા રાત દીન લઈ, બીડીની ખોતાલ;

ભાંગ ધુટીને ગાંજ કેરી, ડમરી ઉડે માલ.
રાણીકદેવી દારૂને વખોડેછે.

વસંતતીલકા છંદ.

છે શ્રેષ્ઠ સુંદર રૂડો મધુ ગ્લાસમાં એ;
પિતાં પ્રકાશ દિલ ખાસ વિલાસ થાયે;
ખે ભાનથી વ્યસન દુષ્ટજ બ્રહ્મ બુદ્ધિ,
સંકેત જાય મરજદ શરીર શુદ્ધિ.

શાર્દૂળ વિક્રીત.

શ્વરાપાન કરે વૃથા ઉર ધરે, આજ્ઞાપતી ન્યાય છે,
દારૂ દુષ્ટ કરે મતી હીણુ ઠરે, છેલ્લે દુઃખી થાયછે;
સ્વાર્માનાથ શિરોમણી ગુણી મણી, બંધાણી તે શું શહી,
માટે આ મધૂપાન હું મુખ ધરે પીવો વટેછે અહીં.

પીતાં રાણીકદેવી લડયડે છે.

શીખરીણી વ્રતની ચાલ.

ખરે થઇ ખે ભાની, શરીર બહુ ઘુન્ને નયનમાં,
દશા ખૂરી ખૂરી, લડયડી પડી હું શયનમાં.
પ્રભૂ રાખો લજ્યા, બુડત તમ ખેલી અમપરે;
સતી શેવે આજે, પુરણ બ્રહ્મ જાણી ઈશ અરે.

(રાણીકદેવી અને તેનો ભાણેજ પત્રંગમાં ગળડી પડેછે.)

હા! ખેંગાર આવેછે તેની સામે ઉડીને.

દશલલ— (અધખીચ મહોબન તોડી એ રાગ)

માફ કરો અપરાધ માહરો, શ્રવણ કરો મુજ વાત;
નીશા વશ થઇ (૨) ખેભાન થયો ઉત્પાત. ટેક.

સતવંત શ્રેષ્ઠ (૨) મેં મુકી નથી કુળ માઝા;
 જનુંતી સમી મુજ મામી જાણું, વચન વદુ શું ઝાઝાં. ૧
 મેં કરી મનાઈ (૨) હે મામા મારા તમને,
 કુંપ ધરી નવ વરંતજ કાપો, કરો ઉદાશ ન અમને;
 નથી ધર્મ બ્રહ્મ, (૨) હું થયો સલ કરી માનો,
 સૂર્ય ચંદ્ર જે સાક્ષી મારા, વિચાર નહોં રહે છાનો.

રાહખેંગાર—રાગ ક્ષત્રીકલંકનો. (તલવાર કાઢીને.)

કમ જાત તું નીમકહરામ,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે,
નેષ્ટ ખોણ્યું તેં માંડે નામ,	કતલ કરું તુંને હવેરે;
મારી પ્યારી જે પ્રાણ પ્રસાદ,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
મૂકી દીધી તેતો મરગદ,	કતલ કરું તુંને હવેરે,
વાણ્યું કીયા જનમનું આ વેર,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
કાધો દુષ્ટ તેં કાળો કર,	કતલ કરું તુંને હવેરે.
જેયું નહોં તે પરખી ઝેર;	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
હીક ઠાઠ કરી માંડે ઠેર.	કતલ કરું તુંને હવેરે;
ચંદ્ર સૂર્ય અકાશની માંય;	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
ક્ષીતી અદલે પ્રલય જ્યારે થાય;	કતલ કરું તુંને હવેરે;
દેખી ચળેછે દશ દીગપાળ,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
કુટી પાકું હું કાળ વિકાળ,	કતલ કરું તુંને હવેરે;
પ્રીયા રૂપી અઘૌકીક ચીજ,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે.
વીશ્વમાંય ઝગૂકેછે વીજ,	કતલ કરું તુંને હવેરે.
મારા પીંડ તણાં જે છે પ્રાણ,	લંપટ ખોટું શીદ લવેરે;

એથી માર્યો તે ગુણ રીતે બાણ, કતલ કરું તુંને હવેરે.
(રાણીકદેવી રાઘવેંગાર પાસે ક્ષમા માગેછે.)

રાણીકદેવી—ભેરવીની ગઝલ (ચંદ્રમુખીને એકલી. એરાહ)

હે પ્રાણનાથ શું કહું, મથાર્ય હું કહી દઉં;
દેશત્રણ વાંક નથી જરા, નીશો અતી ખરાબ બહુ. ટેક
પડી ગઈ પલંગમાં, ગયુંજ દિનભ લતું;
ઉપાધી આવીને નડી, અનાદી કહું અસીલતું.
નિમાજને ગુન્નરતાં, મસીદ કોટ બાઝતી;
સતી ન ચોટ ચુકતી, વહું હું વેદની કથા.
પડેજ ભંગ રંગમાં, નિશો તે ચીજ છે ખુરી;
નથી નજર મારી ચુકી, જીવંતી કેદમાં ખુરી.

ખેંગાર—(ધરશેયાન કોણ ખુદાકેલીયે લાયા મુજદા. એ)

સુણો હે પ્યારી મારી, તું હદાસી લાગી અને;
તારો અપરાધનથી, એવી ખાત્રી છેજ મને.
તારું આ કમળ મુખ દેખીને ખુશીમાં ફરું;
આવો મુજ આત્મના આધાર તારું વાક્ય ખરું.

ખેંગાર લડવા જાય છે ત્યારે રાણીકદેવી દીક્ષગીર થઈને.

રાણીકદેવી— ખીરહુ ખારમાશી.

પ્રાણપતી નથી યુધ કરવાને જતું, મારું વચન ધરો મનમાંરે;
જઈજંગલમાં વાસો કરશું, તેના સોચ નથી તનમાંરે. ટેક.
ગંભીર ઝરણ વહેછે ગરમાં, વૃક્ષ થટા ધનધોર છટારે;
દ્રાણ સાગરને કોણ ખળોચીયું, કદી મુકે નહીં શત્રુ કટારે.

સામદ છે સિંધરાજની સાથે, અન્ય અટકી શુરોછે ખરેરે;
માટે માનો વચન હમારાં, રણ સંઘ્રામમાં પગ ન ધરોરે.
જીવતા નરતો ફેર ખસે ધર, નથી મુવામાં માલ પતીરે;
વગડામાં જઈ વાસો કરશું, સોય મટાડો બુરેછે સતીરે.

ખેંગાર—

બનઝારા.

જઈ લડવું શત્રુની સામે;

રાણીક૦—નથી જવું રણ સંઘ્રામે.

ખેંગાર—મરવું માણ્યસને માથે, છે એકજ વારની વાતે;

પડે રણ તે મોક્ષજ પામે જઈ લડું શત્રુની સામે.

રાણીક૦—ક્યાં સોરઠ ક્યાં ગુજરાત, ખાવોદ મુણો ખરેખાત;

વીંટાજો વડાણજ વામે. નથી જવું રણ સંઘ્રામે.

ખેંગાર—સીંદ શીર ગરજના કરેછે, માથું પટકીને મરેછે;

જશ આપી જગતમાં જતમે' જઈ લડું શત્રુની સામે.

રાણીક૦—તે ચંદ્રની આગળ તારા, લેવા કોણ તણા આધારા;

હું દરી નહીં કોઈ હામે, નથી જવું રણ સંઘ્રામે.

ખેંગાર—ખેંગાર ખુટયું નથી પાણી, મને રત્ન દીઓને રાણી;

કરૂં જંગ મામલો જતમે, જઈ લડું શત્રુની સામે.

રાણીક૦—ક્યાં કાષ્ટ અને ક્યાં અગની, લાગી શું અવળી લગની;

પડે ત્રાસ સાંભળી નામે, નથી જવું રણ સંઘ્રામે.

ખેંગાર—એસે કાયર ધઈ બગલું, કદી પાછું ભરૂં નહીં પગલું;

ધડકે ક્ષત્રી નહીં ધામે, જઈ લડું શત્રુની સામે.

રાણીક૦—મને નીરાધારી નવ મેલો, કેમ હાથ મૂકી હડશેલો;

વીપતી સાગરમાં વામે, નથી જનું રણ સંગ્રામે.

ખેંગાર—રણ ભૂમી ક્ષત્રી લાગે, ખેંગાર ખોટ મને લાગે;

કદી હડે ન પાછો હામે, જઈ લડું શત્રુની સામે.

રાહુ ખેંગાર— (દુશ્મન દળ આવ્યું છે માટે જાગી ઊઠે.)

પ્યારી જીતી નીશાનો, ઝળકાવશું;

માટે જાગી ઊઠે. ટેક.

સંગ્રામે શત્રુની સામે, લડવું છે સિદ્ધરાજની સામે;

વેદ રૂપ વાંચ્યો, મારી હઠાવશું. પ્યારી.

સર્વ લશ્કરો લઈને સાથે, ઘાત કરે દુશ્મનની, હાથે.

ભાણાં ને સમશેરો, ધન વરસાવશું. પ્યારી.

તેગ ધરી શત્રુની ત્રાડે, ધુમે મેઘની ઘટા અશાડે;

વીપ ઉખેડી, અમૃત, તરવર વાવશું. પ્યારી.

(લયલી લયલી પુકાર મેં બનમે. એ રાગ)

ખેંગાર—યુદ્ધ કરી બતાવવો હાથ;

રાણીક૦—નિરાધારી કરો નહીં નાથ. ટેક.

ખેંગાર—રણ ભૂમી જવા અતી હામ, કદી આવું જો રણમાં કામ

અંતે પુત્રને તુતો જાળવજો, છાતી ઉપર તેને રાખજો.

રાણીક૦—રક્ષા કરો ગાદી સોરઠ દેશ, માંડે જોબન બાળેવેશ;

મને લાગે નહીં દીલમેશ, પત રાખશે શ્રી પરમેશ.

ખેંગાર—યથા યોગ્ય આખર ના જાણી; પ્યારી લાવો નનંતમાં પાણી;

ધૃષ્ટિ ધૃશ્વર કરી જો થાએ, આવું જીતીને પાછો આંએ.

રાણીક૦—કાળઅંક કદી નહીં છોડે, જુગદીશ રહે જો જોડે;

ખાકી અવર નથીરે ઉપાય, અફસોસ પ્રગટ અતી થાય.

રાખેંગાર—છેલ્લી વારના કદીક સલામ, હૈયા કેરી ન હારીશ હામ;

નારી હુખે નહીં મુજ નામ, એથી સ્વર્ગમાં થશે આરામ.

(ખેંગાર પોતાના લડવૈયાને લઈ સંગ્રામે જાય છે ત્યાં.)

ખેંગાર—(ચાલો ચાલો ચાલો આજ. એ રાગ)

સોરઠ શુરા રણે ચડો, પતંગી દીપમાં પડો;

અપર ઝુટો કરો ખડો; લડો લડો લડો લડો.

અહાહુરસીંહ }
હુદો ને હુમીર }—

ગુર્જર પતીની શું ગુંજશ, આ તલવારે પમાડી ત્રાસ;

જયાજંદી જેમ કાપે ઘાસ, તેમ કશું શરનો નાશ.

શમશેર—ખાણુ ખરણી બાહુ હાથ, - કુદી પહું ગોતી એકાંત;

વીણીવીણીને કરવી ધાત, જામે જગતમાં આપણી ખ્યાત.

ખેંગાર—ખરાખરા ખરા શરા, પાયમાલ કરી કરો પૂરા;

કતલ કરો કરો ચૂરા, ઝટકા તીરો છરી છૂરા.

કાયર—આરવાજ પીપુડું ન્યાળ; વાટ જીવે ધર બેરી બાળ;

ધરમાં બેશી રોટી દાળ, સુખે ખાશું સહુ બાળ ગોપાળ.

સીધરાજ—સામેથી. રાગઉપરનો.

ત્રુટો ત્રુટો સુરા તમામ, મેઘધાર આડે જામ;

નકી રાખો ક્ષત્રીનું નામ, વેરી ગણીને મારો હામ.

અટકી—સાવળે શીયાળ ગોતે, મારી નાખું કુત્રાને મોતે;

કહોતો માશં સૈન્ય સોતે; એકલોહું લડીને પોતે.

સીધરાજ—ત્રુટી પડે ગગનથીતારા, દુશ્મન હણીને લેવી દારા;

નેગણે પાછા પોખારા; મોકલો તેની પાછળે મારા.

અટંકી—અપત જુધે ન આપણે જાતું, ખરે ધણીનું અંત ખાતું;

રણસીંઘા શાયે વગડાવું, હુકમ કરોતો હમણા આવું

સીધરાજ—ખુટયાં નથી ક્ષત્રીનાં પાણી, મૃગનેણી એ મુખે માણી.

જુધ કરો જગતમાં જાણી આખરે રહેવા એધાણી.

રાણીકદેવી—(દારી પ્રત્યે) આશાગોડી.

પારધી ચડીયો શિકારે, સીંહણ પર પારધી ચડીયો શિકારે;

રંક ત્રીયાનું રક્ષણ કરવા, વીઠલ ચડને વારે—સીંહણ.

ખોટ લગાડું ક્ષત્રી વટને, દુષ્ટ જનું ન લગારે—સીંહણ.

આશા પૂરો અંખે માતા, અવર ન કોઈ ઉગારે—સીંહણ.

સતી દ્રોપદીની સભા સમક્ષે, પુર્યા ચીર અપારે—સીંહણ.

દુષ્ટ અડીને આવત દારે, સત ચુકાવવા ધારે—સીંહણ.

માટે મારી અરજ ધારી, તું વીણ કો પ્રભુ તારે—સીંહણ.

(લડાઈ કરતાં ખેંગારનું મરણ થાયછે તે સીધરાજ પછી

રાણીકદેવી પાસે જમ્મને.

સીધરાજ—લાવણી. (કુદરતા કરનાર ખળકના સ્વામી)

હું પ્રાણ વલ્લભા, સાંભળ મારી પ્યારી;

મને દિલ લગાડયો ડાગ, અતી દુઃખ કારી,

જે કરેલ વેવીશાળ, કહુંશું તુજને;

તેં કીધી ધાત વીશ્વાસ, ખરે ખર મુજને.

મીઠા મેવા પકવાન, તજ દર્ઠ નારી;

તેં આપ બળેથી ક્યો, પતી અતી ભારી;

હવે થઈ જાને હુશીયાર, પ્રાણની પ્યારી;

છે પુનર્લગ્નની આશ, મને દિલદારી.
 માર્યો મેં રાખેંગાર, જુનો ગઢ ઘેરી;
 સુરવીરનો નહીં સુમાર, નાખ્યા ખંખેરી.

રાણીકદેવી અને તેની દાસી ચંપાગૌરી તથા કુલમાલતી સાથે.

મરસીયો.

હાય હાયરે આરે ગજબ તે શો થયો,
 આરે ગજબ તે શો થયો સોરઠ પતી ખેંગાર સ્વર્ગે ગયોરે. હાય.
 ચડયું પંખી પારાધાને હાથે; કદી છોડયું નહીં કોઈ વાતે;
 દયા નાવી કસાઈ ફરી જાતેરે; હાય હાયરે. ૧

ખોટું થયું ગયું સુખ ખાડે; વાલાં બાળક વરતેછે વાડે;
 બાપા બાપા કહી ખુંમ પાડેરે. હાય હાયરે. ૨

પાછા સ્વર્ગેથી પીયુ પધારો, વાલી દાસીનાં માન વધારો;
 પ્રીયા દુઃખના સુંણીને પુકારોરે; હાય હાયરે. ૩

(રાણીકદેવી કસાઈ એવો શબ્દ કાઢતાં સીધરાજ તેના એક
 પુત્રને મારી નાખેછે તેનું મરતક ખોળામાં લઇને

રાણીકદેવી—(પીયુને તળવનાર વેરી અલંકાર. એરાગ)

દુઃખ કેરો દવ બળે બહુ હવે થઈ,

રંકનું રતન ગયું પતી ગયા વહીં;

હાય દુષ્ટ દયાહીણ શું કહું ખરે,

કાચી કળી સુંટી કાઢી પાખી લું અરે.

બાળક નીરપરાધીને મારી નાખી દાર,

પાપ તારૂં આવી ખુટયું સાચું કહું આવાર;

પાપી તારો પાપ ઘટ પૂટી જશે રાજ;
અનીતીનું આજે તેંતો પગલું ભર્યું આજ.

સીધરાજ ખીજા પુત્રને મારી નાખેછે એટલે રાણીકદેવી
કલ્પાંત કરી દોષયુક્ત દયામણે ચહેરે.

રાણીકદેવી— (સહીયર દુઃખ શું દાખવું. એ રાગ.

કાપ અચાનક શું થયો, સૂરા સોરદેશ;
પાંખી મારાં પ્યારા તે વળી, ઉડી ગયાં પરદેશ. કાપ.
માતમાત મુખ બોલતાં, દોડી આવતા પાસ;
દુષ્ટ દયાહીણુ થઈ અને, નાંખું જાંડા નીશ્વાસ. કાપ.
ચંદ્ર તણી શાંતી હતી, છોડી શીતળ છાંય;
પાણીનું પૂર ગયું વણું, એનું શું કરું હાય. કાપ.
સંસાર સ્વપ્ન થયું સદા, મુવે મેળાં ન થાય;
મનતણી મનમાં રહી, કાષ્ટને ધણુ ખાય. કાપ.
દુઃખ રૂપી દરીયાવમાં, ડુબ્યું માહરું નાવ;
પૂર્વતણી દુઃખી થઈ ધણી, દુષ્ટે વાળ્યોછે દાવ. કાપ.
હાશ્ય વિનોદથી બોલતા, નીરાધારી કરીને;
શરણુ રહેવું કોણને સદા, પાછા આવો ફરીને. કાપ.

(રાણીકદેવી જુનાગઢ છોડીને જાયછે તે વખત.)

રાણીકદેવી— આશાવરી જોગીયો.

ગીરનાર છેલ્લીવાર, નમસ્કાર છે આ વાર,
ગઢજુને બેઠી ગાળ મુજને, અંગઝરે અંગાર;
ખેંગાર કેરી ખોળ કરવા, ડગ્યો નહીં દિલ દાર,
આ દિલ ફાટી જાય માફે, નોધારાં આધાર.

ડગ નહીં ડગ નહીં ડુંગરા, ગંભીર તું ગીરનાર,
 નીર ન બોલે કાષ્ટને તું, પાળે પર ઉપકાર;
 શુક સુડા સ્વર કોકીત્ર મયુરા, ઉચરે શું ઉચ્ચાર,
 બળતામાં ધૂતહોમ બેસી, બાળે શું અભ્યાર.
 દતાત્રી દીનદયાળ તું, વેલી ચડને વાર,
 રાણીકદેવી રંક કેરી, આશા ભંગ અપાર;
 રાહબેંગારને રાણીકદેવી, જગમાં ત્રૂટી જોડ,
 તે મેળવવા હે પ્રભુજી, પૂરો મનના કોડ.

સીદ્ધરાજ—પ્યારી હવે જલદી કર, ગુર્જરપતીનો હુકમ
 ગ્રહણ કરવા તૈયાર કર.

રાણીક—(પીયુને તળાવનાર વેરી અલંકાર. એરાગ)

પાપો દુર રહેજો નવ અડકીશ મને,
 ત્રાસ નથી પ્રભુ તણો તનમાં તને;
 દુર્યોધન દુષ્ટ સતી દ્રૌપદી કહેવાય,
 ચીર પુર્યો શામળાએ સભાકેરી માંય.
 બેંગાર વિનાના ખરા, બીજા ભાઈ બાપ;
 અબગો રહેજો અહીં થકી, પ્રગટયું તારું પાપ;
 શુંબને નિશુંભે છેડી જોગમાયા જાત,
 એવી તારી ખુરી દશા થશે ઉતપાત.
 દશદીગપાળ ધ્રુવ શેષ ફરી જાય;
 સાગર માઝા છોડે પ્રલય કાળ કદી થાય;
 સુર્યદેવ નિજ સ્થિતી અદ્ભુત સદાય,
 પતીવ્રતા ધર્મપર મુકું નહીં પાય.
 એકની થઇને નથી બીજાની થનાર;

જોડી તોડી મારે સતી થાવું છે આવાર.
મુંઢ છોડી આશા મુકી દે નહીં મરજાદ;
આજ સીધરાજ આપ, આપું રાખ યાદ.

ક્ષત્રી કલંક.

રામ કહાણી રાખી મારે શીર, સતીતો ટેક નહી તજેરે;
હવે કેમ કરી રાખું ધીર, વીહલ મારી વારે થજેરે.
ભયો પાપ તણો તેં પાય, સતીતો ટેક નહીં તજેરે;
ધટ પાપ તણો પુટી જાય. વીહલ મારી વારે થજેરે.
દયાહીણુ અનર્થ દેખાય; * સતીતો ટેક નહીં તજેરે;
ગજજને ગજત કોઢે તારીકાય; વીહલ મારી વારે થજેરે,
થજે સંતતી હીણુ આવાર સતીતો ટેક નહીં તજેરે.
ખોળી લાવને લાશ ખેંગાર. વીહલ મારી વારે થજેરે,

(રાણકદેવી વઢવાણના ભોગાવામાં સતી થાયછે.)

રાણીકદેવી—(દયાળુદેવ કૃપાળુ તું. એરાગ)

સતી નારી તણી સંભાળ; ગરૂડ ચડી આવહે ગોપાળ.
અદભૂત લીલા અતી ભારી; અહોહોહો, અહોહોહો;
પ્રીયા પંચાળીની રાખી લાજ, અહોહોહો, અહોહોહો.
સીતાનું સત છુટે નહીં આજ, ઉહુંહુંહું ઉહુંહુંહું;
સતીની સહાય કરોને સદાય, અહાંહાંહાં, અહાંહાંહાં.
મેરૂછો સર્વના જગરાય, અહોહોહો, અહોહોહો,
જોડી મારી તોડી જાણી, મેળાપથવા પતી પ્રાણી;
શેવું સલ તું સારીગં પાણી, વીશ્વંભર આ છેલ્લી વાણી.

શીખરીણી છંદ.

કૃપાળુ અંખે મા, નમન નવ દુર્ગા, સ્તુત કરું,

સતી શેવે તુંને, ગમન કરી અગ્નિ પગ ધરું;
 સદા આરાસુરી, જગત જતુની વ્યાપીક સદા,
 સુંણા છેલી વાણી, અમર કર કાયા સરવદા.
 જેઅંબે !!! જેઅંબે !!! જેઅંબે !!! જેઅંબે !!!
 અગ્નીમાં પ્રવેશ કરેછે ને પંચભૂતો પોત પોતાના આસ લેછે.

લાવણી (સર્વપાત્રો.)

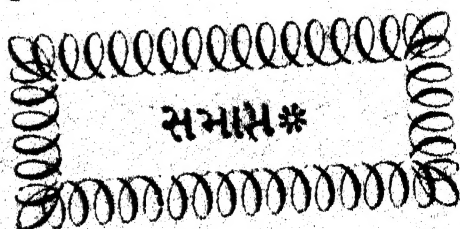
અલ્પ જ્ઞાનથી ખેલ બળવ્યો, સ્તુતિ સભાજન ચીત ધરજો;
 આતાવકતા શ્રવણ કરીને, દીર્ઘ દોષ મારી કરજો.

“ખેત.

રાણીકદેવી સતી શીરોમણી, પ્રેમ ગાંઠ સળંગ અંધાણી;
 પતીવ્રતાનો ધર્મ બળવ્યો, સીદ્ધરાજ મહારાજ ન ફાવ્યો.
 સીદ્ધરાજ મહારાજ ન ફાવ્યા, કાળ કુશળ ન થયાં તેનાં;
 વીશ્વ મહીં રહી નીલ વાંઝીયા, આપ ચડ્યો શીરપર એના.
 ભવસાગર રૂપી કુંજ ભરેલી, ફાલી છે આ કુલવાડી;
 ત્રીયા અદૌકીક ચીજને કારણ, દુખ્યાં રાજવળાં દા’ડી.

ખેત.

ખાડો ખોદે તેહ પડેછે, નેષ્ટ ફૂલ તે આવી નડે છે;
 ગંભીરતા રાખ્યેથી ગમ શું, પ્રીત કરો સહુ પુરણુબલ શું.
 પ્રીત કરો સહુ પુરણુબલ શું, જે થકી વૈકુંઠ વાસ મળે;
 “ભીખન” કહેછે ભાવ ધરીને, લક્ષ ચોરાશી ફંદ ટળે.

જાહેર ખબર.

મારી ખતાવેલ નીચે લખેલ બુકો મારી પાસેથી અને
મીઝી પીતાંબર વસ્તાના મીલના મેનેજર પુરુષોત્તમદાશ
મેઘજીભાઈ તથા મારા પ્રીયમીત્ર સુતાર વીહલદાશ કરશન-
ભાઈ પાસેથી રોકડી કીંમતે મળશે સામટી પ્રત લેનારને
કીશ્યત ભાવથી આપવામાં આવશે.

ધર્મદર્પણઅંક ૧૧. ૦-૫-૦ પૃથ્વીરાજચહુઆણુ ગાયન ૦-૨-૦
સોનગઢરેશનવર્ણન ૦-૨-૦ ભર્તૃહરી નાટક ગાયન. ૦-૨-૦
દૃષ્યગીતાસંગાયન. ૦-૨-૦ લઘુચંદ દીવાળીનું દ્વારસ. ૦-૧-૦
રાસગીતાનાટક. ૦-૧-૦ સીધરાજજયસીંહ નાટક. ૦-૨-૦
ગુંણસાગરનાટક. ૦-૩-૦ રાણીકદેવીરાહખેંગારનાટક ૦-૨-૦
વાંદા વિલાપ. ૦-૪-૦

(સહી.) જોશી ભીખારામ શવજી કનૈયા. ભાવનગર.

અગાઉથી ખરીદ કરનારા ગ્રાહકોનાં નામ.

તથા મળવાનાં ઠેકાણાં.

૨૫૦) બુકસેલર અખદુલ્લહેસેન આદમજી ભાવનગર રૂપા-
પસીના દરવાજા પાસે.

૨૫૦) બુકસેલર મંગનલાલ જ્યેષ્ઠસદર ધોધાના દરવાજાપાસે.

૧૦૦) બુકસેલર પાનાચંદ તેજ સદર નવી કાપડબજારમાં.

૧૦૦) બુકસેલર બાપુ નારણ ઠક્કર મુઃ ધોલેરાખંદર ઠેકાણુ
બજારમાં છત્રી પાસે.

મુખ્ય મધ્યે અમારા એજન્ટ બુકસેલર જમનાદાસ ભગવા-
નદાસની કા. ખારકાટ બુલેશ્વર પાસેથી પણ મળશે એજ.

લીંબ પ્રસીદ્ધ કર્તા.

જાહેર ખબર

સુઘ મહસ્થોને વીરપતિ કે ભાવનગરમાં અમારી દુકાનેથી તથા જાતની ખુફો જેવી કે હિમીની શુજરાતી પેહેલીથી તે સાતમી સુધી તથા તે તમામના શુદ્ધ અર્થ તે સીવાય ઇંગ્રેજી રોયલ ખુફો તથા સર્વે જાતના મીનીંગો ઘણીજ સ્વરસ વાંચવા લાયક વાર્તાઓ, કીસ્સા, વૈદકનાં ઘણાંજ સારાં ને ઊંચા પ્રકારનાં પુસ્તકો તમામ જાતના કાવદાઓ, અને નાટકો, ગાયનો વીગેરે અંગ્રેજી, શુજરાતી, અને સંસ્કૃત તથા પરસીયન ઇલાદી તમામ જાતની ખુફો અમારી દુકાનેથી કીકાયત બાવથી મળશે.

તે સીવાય તેરેહ તરેહની ટોપીઓ જેવીકે જરી કામની કાસ્મીરી, ચીકનના ભરતની, મખમલની, દીલીની, રેસમી પચરંગી કાપડની, સંચાના સુંદર બખીયાની સુ શોબીન મનમમતી ઊંચી જાતની હલકી તથા ભારે કીંમતની તથા કાપડ વીગેરે મળશે. માટે જે સાહેબોને ખરીદ કરવા ખુશી હોય તો મને લખી જણાવવું જેથી ઘણી સંભાળથી પેક કરી મોકલવામાં આવશે. જથામંથ સેનારને સારૂ કમીશન આપશું. માત્ર મગાવનારે મનીઆઉંરથી નાણાં મોકલવાં અગર વેલ્યુપેબલ પારસલથી પણ મગાવશે તો મોકલશું. નાટપેડ પત્ર લેવામાં આવશે નહીં, અમારી સાથે એક સખત કામ પાડી જોઈ ખાત્રી કરો. !

ડેકાણું.

ખુફોસેલર.

નરી મહાજન - ભાવનગર. } ઠંકર. પ્રાણીવન હરખલ,

